

Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

Zgierz, dnia 21 maja 2025 r.

Pan Paweł Czekalski
Przewodniczący Komisji
Przedsiębiorczości i Ochrony
Środowiska Rady Miasta Zgierza

W związku z zaplanowanym w planie pracy Komisji PiOŚ tematem – **„Omówienie podjętych od czasu ostatniego posiedzenia komisji działań zabezpieczających przed negatywnym działaniem składowisk niebezpiecznych w Zgierzu”** należy wskazać, że od ostatniego posiedzenia Komisji w miesiącu kwietniu 2025 r., odnośnie terenów zajętych niezrekultywowanymi składowiskami odpadów niebezpiecznych usytuowanymi na nieruchomościach położonych przy ul. Miroszewskiej 54-60 i ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17 oraz przy ul. Andrzeja Struga 30, na terenach dawnych Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, objętych statusem wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, wystąpiły poniżej przedstawione zdarzenia:

– W związku z podpisaniem umowy pomiędzy Gminą Miasto Zgierz a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn.: *„Umowa o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego nr KPOD.04.10-IW.04-0005/24 – przedsięwzięcie pn. „Poprawa stanu środowiska na rozpoznanym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30” w ramach Inwestycji: B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów poprzemysłowych i Morza Bałtyckiego 2 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności”*, opracowane zostały dokumenty dla potrzeb ogłoszenia postępowania na wyłonienie wykonawcy usługi polegającej na „Świadczeniu usługi doradztwa oraz weryfikacji i oceny w zakresie prac badawczych i projektowych wykonywanych w związku z opracowaniem dokumentacji służącej poprawie stanu środowiska na rozpoznanym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym w Zgierzu”.

Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

- Trwają prace nad opracowaniem dokumentów dla potrzeb ogłoszenia postępowania na wyłonienie wykonawcy usługi polegającej na wykonaniu kompleksowej oceny stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, inwentaryzacji terenu oraz wykonaniu projektu planu poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym.
- W związku ze zgłaszaną potrzebą ze strony włodarzy 5. miast, które podpisały umowy o objęcie bezzwrotnym wsparciem przedsięwzięć związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, w dniu 25.04.2025 r. w siedzibie Ministerstwa Klimatu i Środowiska odbyło się spotkanie w zakresie realizacji projektów, które uzyskały wsparcie w ramach inwestycji B3.2.1 KPO, z udziałem gmin beneficjentów wsparcia, MKIŚ i NFOŚiGW, którego celem głównym było omówienie i uzasadnienie konieczności podjęcia przez władze Państwa negocjacji co do przedłużenia terminów realizacji przedsięwzięć.
- W nawiązaniu do ww. spotkania przygotowane zostało pismo zawierające argumenty uzasadniające potrzebę przedłużenia terminów. Pismo zostało podpisane przez włodarzy 5. miast i wysłane w dniu 02.05.2025 r. do Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz do wiadomości Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (kopia w załączeniu).

Zup. Prezydenta Miasta Zgierza
Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

Tomaszów Mazowiecki, dnia 29 kwietnia 2025 r.

Pani

Paulina Henning - Kloska

Minister Klimatu i Środowiska

ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

WOŚ.600.16.2025

Dotyczy realizacji inwestycji B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego finansowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

W nawiązaniu do spotkania w Ministerstwie Klimatu i Środowiska z dnia 25 kwietnia br. w przedmiocie problematyki realizacji zadań związanych z realizowanymi przez 5 Gmin projektami poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, wnosimy o podjęcie pilnych działań na rzecz wydłużenia terminów realizacji przedmiotowych przedsięwzięć dla których terminy realizacji zostały określone w ramach funkcjonowania **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności**.

W związku ze zbliżającą się rewizją i przeglądem zaawansowania wdrażania środków w ramach KPO, o których mowa powyżej pragniemy zwrócić Państwu uwagę na szereg czynników niezależnych od Beneficjentów końcowych (Miasta Tomaszów Mazowiecki, Miasta Zgierz, Miasta Jaworzna, Miasta Tarnowskie Góry, Miasta Bydgoszcz), a w naszej ocenie mających realny wpływ na brak możliwości realizacji i zakończenia przedmiotowych zadań w narzuconych terminach tj.:

- dla opracowania kompleksowej oceny stanu środowiska osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika B17L przedsięwzięcia nie może nastąpić później niż **31.12.2025 r.**
- dla opracowania projektu planu poprawy stanu środowiska osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika B16L przedsięwzięcia nie może nastąpić później niż **30.06.2026 r.**

Mając na względzie terminy wynikające z ogłoszonego przez NFOŚiGW naboru wniosków w ramach powyższego działania i ostatecznego jego rozstrzygnięcia oraz podpisania umów w dniu 20 marca 2025 roku, w ocenie 5 Gmin nie jest realne dotrzymanie przedmiotowych terminów. Z uwagi na konieczność aktualizacji przez 5 Gmin wszystkich harmonogramów rzeczowo-finansowych po aktualizacji i urealnieniu szacunków oraz przeprowadzeniu procedur przetargowych w trybach unijnych na główną część realizowanych przedsięwzięć czyli opracowania kompleksowej oceny stanu środowiska i przygotowania na ich

bazie projektów przyszłych planów poprawy stanu środowiska śmiało można już powiedzieć że terminy wskazane w podpisanych umowach są nierealne do zrealizowania i nie były już aktualne w momencie podpisania umów, a były jedynie wynikiem wpasowania się w reżim terminów wynikających z ram funkcjonowania mechanizmu finansowego KPO. Dla przypomnienia warto tu wspomnieć również, iż sam nabór wniosków został ogłoszony przez NFOŚiGW dopiero w lipcu 2024 roku, a jego rozstrzygnięcie nastąpiło w miesiącu lutym 2025 i podpisanie umów w marcu bieżącego roku. Tymczasem ustawa została przyjęta i weszła w życie we wrześniu 2023 roku. Gminy od samego początku rozmów prowadzonych z Ministerstwem Klimatu i Środowiska informowały, iż terminy realizacji rzeczonych przedsięwzięć nie są możliwe do dotrzymania i należy jak najszybciej myśleć o ich urealnieniu. W tym miejscu należy również zaznaczyć że pomimo tego, iż ustawa dość precyzyjnie określa przedmiot badań w ramach kompleksowej oceny stanu środowiska oraz co powinien zawierać przyszły projekt planu poprawy stanu środowiska, to kwestią fundamentalną całego procesu jest również brak doświadczenia firm, dla których zmierzenie się z takimi przedsięwzięciami z ich zakresem, złożonością i specyfiką oraz presją czasu ze strony Zamawiającego będzie zupełnie czymś nowym, z którym ani Gminy ani też potencjalni Wykonawcy nigdy nie mieli do czynienia, a będą musieli się zmierzyć. Konsekwencją kalkulacji ryzyka nieterminowanego zakończenia realizacji przedsięwzięć będzie z całą pewnością wyższa cena oferty wykonania przedmiotu zamówienia przekraczająca możliwości finansowe Gmin. Tymczasem potencjalni Wykonawcy będą rekompensować sobie ewentualne kary umowne z tytułu nieterminowej realizacji zadań wliczając ich wysokość do ceny oferty.

W przypadku Miasta Tomaszów Mazowiecki, które jako pierwsze w dniu 10 kwietnia br., ogłosiło postępowanie przetargowe na opracowanie kompleksowej oceny stanu środowiska i przygotowanie projektu planu poprawy stanu środowiska, termin otwarcia ofert przy założeniu optymistycznego wariantu tj. braku wydłużeń terminów do składania ofert przypada na dzień 15 maja 2025 roku. Przy założeniu braku odwołania, unieważnienia postępowania i konieczności rozpisania powtórnej procedury przetargowej umowa zostanie najwcześniej podpisana w okolicach 15 czerwca br. Tymczasem z rozmów prowadzonych z potencjalnymi Wykonawcami wynika, iż tylko na przeprowadzenie pierwszego etapu, tj. prac badawczych, analiz laboratoryjnych, sporządzenie wyników, wykonania odwiertów firmy potrzebują od 5 do nawet 6 miesięcy. Prawie wszystkie Gminy w ramach pierwszego etapu wykonywać będą również instalacje piezometrów wraz z pełną dokumentacją geologiczną, projektem robót górniczych, które będą musiały zostać zatwierdzone przez odpowiednie instytucje zewnętrzne. Czas dla opracowania takiej dokumentacji wraz z uzgodnieniami i pozyskaniem decyzji również potrafi wynosić około 4 – 6 miesięcy. Przystępując do realizacji tych przedsięwzięć należy także pamiętać, iż dla wielu obiektów nie posiadamy pełnej dokumentacji, a jedynie szczątkowe informacje i badania, które w znaczący sposób mogą odbiegać od rzeczywistości. Tymczasem przy takiej presji czasu nie będzie możliwości powtórnych chociażby badań czy konieczności przeprowadzenia dodatkowych badań lub też ich znacznego rozszerzenia. Przy tego typu projektach badawczych warto uwzględnić dodatkowy bufor czasu dla rzeczy nie przewidzianych, a tych może naprawdę zdarzyć się całe mnóstwo. Także warunki pogodowe (okres jesienno-zimowy z temperaturami poniżej 0°C), dostępność terenu (niektóre z Gmin nie są właścicielami czy posiadaczami przedmiotowych nieruchomości) czy przeszkody terenowe (np. sieć wysokiego napięcia lub niezidentyfikowane

dotychczas inne sieci) stanowią realną przeszkodę w działaniu i zachowaniu pierwotnych terminów.

Ustawa o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, na którą czekało wiele Gmin w kraju, a o którą zabiegali przede wszystkim przedstawiciele naszych 5 Gmin miała być swoistego rodzaju mapą drogową dla przyszłych jej beneficjentów. Tymczasem patrząc na problemy w jej wdrażaniu oraz obecną presję czasu wywołaną koniecznością zrealizowania projektu w reżimie terminów wskazanych przez KPO jest realną przeszkodą dla naszych Gmin. Przy charakterze realizowanych projektów przy ich złożoności, stopniu skomplikowania i przede wszystkim braku specjalistycznej wiedzy w tym zakresie po stronie Gmin, potrzeba spokoju i czasu na właściwe przeprowadzenie projektu jest nadrzędną kwestią.

Dlatego też zwracamy się z wnioskiem o uwzględnienie w pracach nad rewizją KPO konieczności zmian terminów dla **realizacji inwestycji B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego finansowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.**

Optymalne z punktu widzenia potrzeb przedstawicieli 5 Gmin jest wydłużenie terminów:

- dla opracowania kompleksowej oceny stanu środowiska i osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika B17L o minimum 3 miesiące tj. **do dnia 31.03.2026 r.**

- dla opracowania projektu planu poprawy stanu środowiska osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika B16L przedsięwzięcia nie może nastąpić później niż **30.09.2026 r.**

W związku z powyższym, mając na względzie troskę o dobrostan środowiska, integrację działań na rzecz poprawy stanu środowiska, konieczne jest podjęcie wspólnych działań w tej materii.

Poniżej w formie załącznika przedkładamy jednocześnie dodatkowe uzasadnienie potrzeby zmiany terminów realizacji wartości docelowych wskaźników B16L i B17L.

Bohdan
Bączak

Elektronicznie podpisany
przez Bohdan Bączak
Data: 2025.04.30
08:18:44 +02'00'

Tomasz
Piotr
Jurek

Elektronicznie
podpisany przez
Tomasz Piotr Jurek
Data: 2025.04.29
15:07:29 +02'00'

Do wiadomości:

1. Narodowy Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa
2. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
3. a/a

Arkadiusz
z Czech;
UM TG

Elektronicznie
podpisany przez
Arkadiusz Czech;
UM TG
Data: 2025.04.30
13:17:07 +02'00'

Signature Not Verified

Dokument podpisany
przez Artur Dzikowski
Data: 2025.05.02
08:53:52 CEST

Załącznik do pisma

WOŚ.600.16.2025

Dodatkowe uzasadnienie zmiany terminów realizacji wartości docelowych B16L i B17L.

1. Wystąpiły obiektywne okoliczności w rozumieniu art. 21 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. powodujące, że realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności w zakresie wskazanych wyżej wartości docelowych nie jest już możliwa zgodnie z pierwotnymi założeniami. Niezbędne jest przesunięcie terminów realizacji tych wartości docelowych.

2. **W odniesieniu do wartości docelowej B17L** („Opracowanie badań terenowych, badań i inwentaryzacji terenu jako wstępny, ale podstawowy krok prowadzący do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej na kolejnych etapach programu”) wskazać należy na następujące obiektywne okoliczności:

a) niespodziewane problemy natury technicznej:

- > dla celów właściwej oceny stopnia zanieczyszczenia wielkoobszarowych terenów zdegradowanych niezbędne jest przeprowadzenie szeregu badań, które wymagają przeprowadzenia wierceń, robót geologicznych, montażu piezometrów (hydrogeologicznych otworów służących dostaniu się do wód podziemnych), pompowań wód;
- > prowadzenie tych badań w okresie zimowym (który przypada na II połowę 2025 r.) z dużym prawdopodobieństwem nie będzie w pełni możliwe z uwagi na skrócona liczba godzin pracy w terenie z uwagi na krótszy dzień, mrozy, przymrozki gruntu, niskie temperatury powietrza, utrudniające ingerencję w strukturę gleby oraz grożące osiągnięciem niemiarodajnych rezultatów, mogących w konsekwencji prowadzić do przyjęcia niewłaściwych założeń co do sposobów remediacji zanieczyszczonych terenów, opartych o błędne dane;
- > czasami ograniczona dostępność terenu dla urządzeń mechanicznych niezbędnych do wykonania robót (np. wiertnice);
- > z uwagi, iż są to tereny wykorzystywane przemysłowo powstałe w czasie okupacji zagrożenie stanowi nie naniesiona na mapy infrastruktura podziemna ograniczająca wykonanie robót (np. stara sieć kanalizacyjna, gazowa, energetyczna);

b) niespodziewane problemy natury prawnej:

- > wielkoobszarowe tereny zdegradowane, które badane mają być dla celów osiągnięcia wskazanej wartości docelowej, w szeregu przypadków nie stanowią własności państwowej lub komunalnej, a własność prywatną;
- > powyższe powoduje konieczność uregulowania kwestii dostępu do tych terenów na cele prowadzenia badań w procedurze decyzji administracyjnej;

- > realizacja badań może wymagać uzyskania innych pozwoleń czy przeprowadzenia innych procedur administracyjnych wymaganych zgodnie z obowiązującym prawem (zatwierdzenie projektu robót geologicznych, procedury zgłoszeń lub pozwoleń wodnoprawnych itd.), które to procedury wymagają określonego czasu na ich przeprowadzenie, należy też uwzględnić potencjalne trudności ze strony innych uczestników postępowań (np. właścicieli terenów);
- > mając na uwadze wysoko specjalistyczny charakter projektu oraz jego nowatorskość (projekty badawcze terenów o takim zakresie nie były dotychczas w Polsce realizowane na szeroką skalę), należy zakładać, że postępowania o udzielenie zamówień zajmować będą dłuższy okres czasu niż przewidywano – należy spodziewać się dużego zakresu zapytań i wniosków o wyjaśnienia ze strony wykonawców, potencjalnych modyfikacji specyfikacji w celu wypracowania najbardziej optymalnych rozwiązań czy odwołań od wyboru wykonawcy;

c) problemy w łańcuchu dostaw:

- > zakładana jest niska dostępność wykonawców potencjalnie zainteresowanych realizacją zamówień;
- > badania wielkoobszarowych terenów zdegradowanych mają charakter badań wyspecjalizowanych i wielowątkowych, wymagają wiedzy z zakresu szeregu dziedzin, nie są to projekty realizowane powszechnie (badania o takim charakterze nie były dotychczas w Polsce na szeroką skalę i dla terenów o tak znacznym obszarze realizowane);
- > grono podmiotów mogących realizować takie badania jest ograniczone, jednocześnie niezbędna jest koordynacja badań w rękach jednego podmiotu (wykonawcy) w celu zapewnienia kompleksowego podejścia do tematu;
- > niezależnie od potencjalnej promocji postępowań na rynku europejskim, mając na uwadze realizację szeregu projektów o podobnych charakterze w tym samym czasie w Polsce (kilka postępowań i realizacji prowadzonych równolegle), należy spodziewać się trudności z pozyskaniem zainteresowanych wykonawców;
- > powyższe, przy zachowaniu dotychczas zakładanego terminu osiągnięcia wartości docelowych, grozi brakiem zainteresowania wykonawców udziałem w postępowaniach i później w realizacji przedsięwzięcia lub znacznym wzrostem zakładanych kosztów realizacji, mogącym zagrozić możliwości realizacji projektu;
- > wydłużenie terminu realizacji wartości docelowej pozwoli na rozciągnięcie w czasie badań prowadzonych na różnych terenach (nie będą musiały one być prowadzone równolegle), co może zwiększyć zainteresowanie wykonawców poszczególnymi postępowaniami, jak i przyczynić się do zmniejszenia cen;
- > ograniczona liczba laboratoriów świadcząca usługi w szerokim spektrum badań oraz ograniczenia ilościowe w mocy przerobowej przez laboratoria (np. liczba aparatury pomiarowej, personel), wydłużony czas oczekiwania na wynik badań z uwagi na zlecenia do laboratoriów zagranicznych.

3. W odniesieniu do wartości docelowej B16L („Zbiory pełnej dokumentacji inwestycyjnej dla dziewięciu wcześniej określonych lokalizacji – na lądzie i morzu jako różnych części

programu – w przypadku których występują znaczące problemy z obecnością substancji zanieczyszczających lub niebezpiecznych na dużym obszarze”) wskazać należy, że realizacja tej wartości docelowej uzależniona jest od wcześniejszej realizacji wartości docelowej B17L. Badania wielkoobszarowych terenów zdegradowanych (wartość docelowa B17L) stanowić będą podstawę dla opracowania dokumentacji inwestycyjnej w ramach tej wartości docelowej (w pierwszej kolejności przeprowadzone muszą być badania stanu środowiska na danym obszarze, aby następnie na ich podstawie przygotować dokumentację inwestycyjną planowanych działań mających na celu poprawę stanu środowiska na tym obszarze). Obiektywne przyczyny wpływające na realizację wartości docelowej B17L powodują również niezbędność przesunięcia terminów realizacji wartości docelowej B16L. Ponadto, należy spodziewać się, że również w odniesieniu do zaangażowania wykonawców na cele realizacji tej dokumentacji inwestycyjnej wystąpią problemy z łańcuchem dostaw (niskie zainteresowanie wykonawców), z przyczyn analogicznych jak dla wartości docelowej wskaźnika B17L.

4. W związku z powyższym, w celu osiągnięcia wartości docelowych zgodnie z założeniami, rekomendowana jest modyfikacja terminów osiągnięcia wskazanych wartości docelowych:

- a) dla wartości docelowej wskaźnika B17L: do dnia 31.03.2026 r.;
- b) dla wartości docelowej wskaźnika B16L: do dnia 30.09.2026 r.

Signed by /
Podpisano przez:

Rafał Bruski

Date / Data:
2025-04-30
11:47

**Bohdan
Bączak**

Elektronicznie
podpisany przez
Bohdan Bączak
Data: 2025.04.30
08:19:27 +02'00'

**Tomasz
z Piotr
Jurek**

Elektronicznie
podpisany przez
Tomasz Piotr
Jurek
Data:
2025.04.29
15:08:05 +02'00'

**Arkadiusz
Czech; UM
TG**

Elektronicznie
podpisany przez
Arkadiusz Czech; UM
TG
Data: 2025.04.30
13:16:06 +02'00'

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Artur Dzikowski
Data: 2025.05.02 08:55:23
CEST